

Zijne Excellentie de heer F.B.J. Grapperhaus
Zijne Excellentie de heer H.M. de Jonge
Hare Excellentie mevrouw K.H. Ollongren

Doorkiesnummer
026 355 24 00
Inlichtingen bij
[REDACTED]
Ons kenmerk
V027-2020

Datum 4 juni 2020
Onderwerp Reactie consultatie Tijdelijke wet maatregelen covid-19

Hooggeachte heer Grapperhaus, heer De Jonge en mevrouw Ollongren,

Donderdag 28 mei jl. is de *Tijdelijke wet maatregelen covid-19* in consultatie gegaan. Graag maakt het Veiligheidsberaad gebruik van de hiermee geboden reaktiemogelijkheid.

Deze voorgestelde tijdelijke wet beoogt de maatregelen die voor de langere termijn nodig zijn voor de bestrijding van de epidemie van het covid-19 virus vorm te geven. Het Veiligheidsberaad constateert dat dit wetsvoorstel aansluit bij de algemene rechtsbeginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Daarnaast is de wet steviger ingebed in de beginselen van de democratische rechtsorde. Het Veiligheidsberaad steunt deze inzet.

Het Veiligheidsberaad verzoekt de volgende zaken op te nemen in de Tijdelijke wet maatregelen covid-19, die van groot belang zijn voor het welslagen van deze wet.

Bestendigen coördinerende rol veiligheidsregio's.

De wet vormt het beoogd kader voor het op- en afschalen ten tijde van de corona-crisis. In het wetsvoorstel is de bevoegdheid op lokaal niveau belegd, conform het subsidiariteitsprincipe. De wet geeft op deze manier ruimte aan lokaal maatwerk.

De keerzijde hiervan is dat de behoefte aan uniformiteit wordt losgelaten en er grote verschillen in maatregelen tussen gemeenten kunnen ontstaan. Dergelijke verschillen tussen veiligheidsregio's riepen eerder diverse reacties op vanuit de samenleving, sectoren en branches. Deze verschillen zouden leiden tot rechtsongelijkheid, onduidelijkheid en lastige handhaafbaarheid.

In het huidige wetsvoorstel neemt het risico op verschillen enkel toe, doordat afstemming een vrijwillige karakter krijgt. De robuustheid van de (schaal van de) veiligheidsregio's wordt daarmee verlaten. Dit leidt tot nieuwe onzekerheden en fragmentatie in de organisatie van de bestrijding van het virus. Mogelijk leidt dit ook tot nieuwe overlegstructuren, naast de bestaande bestuurlijke en uitvoerende gremia binnen de crisistructuur van de veiligheidsregio. Door het verleggen van verantwoordelijkheden naar de burgemeester, is het zicht op de effecten van een besluit of situatie niet langer vanzelfsprekend goed in beeld.

Met dit wetsvoorstel bestaat het risico dat het beoogde doel, namelijk het meer lokaal verankeren van een wettelijke basis voor de maatregelen en democratische legitimering ervan, wegvalt tegen het effect van discrepanties.

In het kader van het bovenstaande hecht het Veiligheidsberaad eraan de huidige rol van coördinatie en afstemming expliciet vast te leggen in de *Tijdelijke wet maatregelen covid-19*. Het uitgangspunt moet hierbij zijn om deze coördinerende en afstemmende rol in de wet te beleggen op het niveau van de veiligheidsregio's.

Dit is in lijn met de door het kabinet toegezegde codificering van de wijze waarop de afgelopen periode de bestrijding van het virus vorm is gegeven en sluit aan bij de behoefte aan onderlinge afstemming en landelijk georganiseerde uniformiteit.

De *Tijdelijke wet maatregelen covid-19* lijkt dit ook te beogen, door te stellen dat naast de tijdelijke wet ook de Wet publieke gezondheid (artikel 7) en de Wet veiligheidsregio's van kracht blijft. Door het ontbreken van een op- en afschalingsmodel met bijbehorende criteria, is dit echter in het huidige wetsvoorstel niet helder.

Verhouding tussen de tijdelijke wet covid-19 en de Wet veiligheidsregio's

Het is niet helder hoe artikel 58d van de *Tijdelijke wet maatregelen covid-19* zich verhoudt tot de Wet veiligheidsregio's en of het principe *lex specialis derogat legi generali* van toepassing is: waarbij een specifieke wet voorrang krijgt boven de algemene wetgeving. Met andere woorden: als er sprake is van een uitbraak in twee gemeenten, wanneer is dan artikel 58d van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 van kracht, wanneer artikel 7 van de Wet publieke gezondheid en wanneer artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's?

Op basis van dit artikel 58d kan de voorzitter veiligheidsregio besluiten om de bevoegdheden van een burgemeester over te nemen. Dit kan alleen bij gevolgen van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan ervan. Dit is dezelfde bewoording als in artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's wordt gehanteerd. De vraag is echter hoe dit artikel 58d zich verhoudt tot het overige dat is opgenomen in de Wet veiligheidsregio's ten aanzien van bovenlokale rampen en crises. Wanneer is de tijdelijke wet covid-19 van kracht en wanneer de Wet veiligheidsregio's? Gezien het functioneren van de crisisstructuur is het van belang welke wet van kracht is, mede gezien de expliciete rol voor het Regionaal Beleidsteam en daarmee de overige crisisstructuren van de veiligheidsregio. Daarnaast vindt – op basis van de Wet veiligheidsregio's - de verantwoording van de voorzitter veiligheidsregio achteraf plaats bij eventuele bezwaren van een betrokken burgemeester. Het Veiligheidsberaad pleit er daarom voor om voor dergelijke zaken reeds bestaande artikelen uit de Wvr van toepassing te laten verklaren.

Artikel 58d lid 2 van de *Tijdelijke wet maatregelen covid-19* kent de burgemeester de mogelijkheid toe om binnen 24 uur in bezwaar te gaan tegen het besluit van de voorzitter veiligheidsregio bij de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het is onduidelijk welke criteria de minister van VWS hanteert voor het eventueel terugdraaien van een besluit van de voorzitter veiligheidsregio.

Het is voor de hand liggend, dat dit gebeurt aan de hand van een toets op gezondheidscriteria. Op basis van de toets kan dan worden geconcludeerd in hoeverre de voorzitter te streng was in relatie tot de algemene rechtsbeginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Het is daarom van belang dat de minister en de voorzitter veiligheidsregio eenzelfde toets op gezondheidscriteria hanteren voor het overnemen van de bevoegdheid van de lokale burgemeester. Dit om te voorkomen dat de minister zich op de stoel van de voorzitter veiligheidsregio plaatst.

Tenslotte pleit het Veiligheidsberaad in het kader van congruentie ervoor om de definities aan te laten sluiten bij de gehanteerde definities in de model-noodverordening van het Veiligheidsberaad om verwarring te voorkomen. In het voorliggende wetsvoorstel sluiten bijvoorbeeld de definitie van evenementen en gemeenschappelijke huishouding niet aan. De definitie die in de tijdelijke wet maatregelen covid-19 wordt gehanteerd voor evenementen is breder dan de eerder gehanteerde definitie, die aansloot bij het model Algemene Plaatselijke Verordening van de VNG en het daarbij behorende vergunningstelsel. Door deze definitie ontstaat de mogelijkheid om alle gebeurtenissen te verbieden, ook gebeurtenissen waarvoor in normale omstandigheden geen vergunning nodig is.

Ook de definitie van gemeenschappelijke huishouding is breder dan de gehanteerde definitie van gezamenlijke huishouding in de noodverordening. Door deze verbreding vallen ook campings, studentenhuizen en huisvesting voor arbeidsmigranten onder dit begrip. Dit lijkt het Veiligheidsberaad onwenselijk.

Concluderend hecht het Veiligheidsberaad zeer aan dat de coördinerende rol van de veiligheidsregio's en wil deze opgenomen zien in de Tijdelijke wet maatregelen covid-19. De verhouding tussen de Tijdelijke wet covid-19 en artikel 7 Wet publieke gezondheid en Wet veiligheidsregio's behoeft een heldere toelichting en de gehanteerde definities dienen congruent te zijn met de eerder gehanteerde definities uit de noodverordeningen.

Ik vertrouw erop dat u in het wetsvoorstel rekening houdt met de bovengenoemde opmerkingen en bereid bent om deze te verwerken.

Met vriendelijke groet,

H.M.F. Bruls
Voorzitter Veiligheidsberaad